

Dosarul nr. 2ra-1072/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (T.Avasiloaie)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M.Anton, O.Cojocaru, I.Țurcan)

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Dorma Iurie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorma Zinaida împotriva lui Dorma Iurie cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Dorma Iurie și a fost menținută hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 16 iulie 2018 Dorma Zinaida a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dorma Iurie cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că s-a căsătorit cu pârâtul Dorma Iurie la data de 28 aprilie 2012, înregistrat și trecut în registrul actelor de stare civilă sub nr. 282, de către OSC Botanica, mun.Chișinău.

A relatat că din căsătoria lor au un copil minor: fiica XXXXX - născută la XXXXX.

A menționat că după nașterea copilului relațiile între soți s-au înrăutățit foarte mult, pîrîtul fără careva motive provoca diverse certuri, era ofensată și deseori jignită, numită cu cuvinte nedemne, necenzurate în prezența copilului.

A declarat că prin acțiunile sale, Dorma Iurie a format în familie o atmosferă psihologică insuportabilă, astfel relația tensionată existentă în familia lor se răsfrînge negativ la dezvoltarea intelectuală a copilului, la menținerea unui mediu armonios de dezvoltare normală a copilului.

A argumentat reclamanta că de o perioadă de timp nu mai locuiesc împreună, nu duc gospodărie în comun, copilul minor se află la întreținerea și educația ei, iar pîrîtu practic nu-l vizitează pe copil și nu-i acordă nici un ajutor financiar.

A afirmat că familia lor s-a destrămat și există doar formal și termen de împăcare nu este necesar să le fie acordat.

A invocat că factorul decisiv în determinarea locului de trai al copilului minor trebuie să fie interesul copilului, avînd în vedere posibilitatea părintelui de a crea cele mai favorabile condiții pentru educarea și instruirea copilului.

A susținut că domiciliul copilului minor să fie stabilit cu mama Dorma Zinaida, ținînd cont de interesele primordiale ale copilului, de faptul că copilul este atașat foarte mult de mamă, de faptul că reclamanta are posibilitatea reală de a acorda minorului un trai decent, de condiții de trai, îi poate asigura un viitor prosper, nu are deprinderi dăunătoare, domiciliul copilului deja practic este stabilit, iar schimbarea acestuia ar duce la afectarea iremediabilă psihologică a copilului.

A solicitat desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliul copilului minor XXXXX - născută la XXXXX cu mama Dorma Zinaida, încasarea de la Dorma Iurie în beneficiul lui Dorma Zinaida, pensia de întreținere a copilului minor Dorma Felicia, născută la 09 mai 2013, în mărime de 2000 (două mii) lei/lunar.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, corectată prin încheierea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Dorma Zinaida și Dorma Iurie, înregistrată de OSC Botanica mun.Chișinău la data de 28 aprilie 2012, actul de căsătorie nr.282. S-a stabilit domiciliul copilului minor al păților, XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Dorma Zinaida. S-a încasat de la Dorma Iurie în beneficiul lui Dorma Zinaida, pensia de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 2000 (două mii) lei/lunar, începînd cu data de 16 iulie 2018, pînă la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Dorma Iurie în beneficiul statului taxa de stat în suma de 720 (șapte sute douăzeci) lei.

Prin decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Dorma Iurie și a fost menținută hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 10 iunie 2020 Dorma Iurie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea stabilirii pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei lunar.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că conform adevărîței nr.5 din 05.03.2019 eliberată de angajatorul FCP „Soldi” SRL este angajat ca muncitor auxiliar din data de 17 mai 2017, avînd salariul de funcție în sumă de 3200 de lei lunar.

Prin urmare, menționează recurentul că este angajat oficial în câmpul muncii, are un salariu, stabil, alte venituri nu are. Așadar, conform legii urmează a fi încasată pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de ¼ din salariul menționat mai sus.

Susține că la moment nu are posibilitatea reală să achite o pensie de întreținere mai mare, ținând cont de situația materială precară, este nevoit să solicite modificarea cuantumului pensiei de întreținere și micșorarea acesteia până la suma de 910 lei lunar, or, 1/4 din salariul și alte venituri.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 31 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 05 decembrie 2019 (f.d. 84), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent. Astfel, recursul declarat la 10 iunie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 iunie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-1073/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 105).

Conform avizelor de recepție, copia recursului a fost recepționată la 01 iulie 2020 atât de Dorma Zinaida cât și de DPDC Botanica, mun. Chișinău (f.d. 106-107).

Până la data examinării recursului, Dorma Zinaida și DPDC Botanica, mun. Chișinău nu s-au folosit de dreptul de a depune referință.

Prin încheierea din 29 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Dorma Iurie a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că Dorma Iurie și Dorma Zinaida au înregistrat căsătoria la data de 28 aprilie 2012, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie eliberat de către Oficiul Stării Civile sectorul Botanica, mun. Chișinău. Din căsătorie au un copil minor, XXXXX, născută la XXXXX.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Dorma Zinaida a solicitat desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, XXXXX - născută la XXXXX cu mama Dorma Zinaida și încasarea pensiei alimentare din contul pârîtului Dorma Iurie în beneficiul copilului minor Dorma Felicia în formă fixă, în mărime de 2000 (două mii) lei lunar.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, corectată prin încheierea din 29 martie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Dorma Zinaida și Dorma Iurie, înregistrată de OSC Botanica mun.Chișinău la data de 28 aprilie 2012, actul de căsătorie nr.282. S-a stabilit domiciliul copilului minor al păților, XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Dorma Zinaida. S-a încasat de la Dorma Iurie în beneficiul lui Dorma Zinaida, pensia de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 2000 (două mii) lei/lunar, începînd cu data de 16 iulie 2018, pînă la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Dorma Iurie în beneficiul statului taxa de stat în suma de 720 (șapte sute douăzeci) lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Dorma Iurie a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținînd hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime fixă de 2000 de lei, ținînd cont de valoarea minimului de existență stabilită de Biroul Național de Statistică și interesul superior al copilului.

La fel, instanța de apel a indicat că, suma de 910 lei lunar pretinsă de apelant ca pensie de întreținere și minimul de existență invocat potrivit datelor Biroului Național de Statistică nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea copilului: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc. activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

Prin prezenta cerere de recurs, Dorma Iurie contestă hotărârile instanțelor ierarhic inferioare doar în partea încasării pensiei de întreținere pentru copilul minor solicitînd micșorarea acesteia pînă la suma de 910 lei lunar, ori, 1/4 din salariul și alte venituri. A explicat recurentul că, conform adeverinței nr.5 din 05.03.2019 eliberată de angajatorul FCP „Soldi” SRL este angajat ca muncitor auxiliar din data de 17 mai 2017, avînd salariul de funcție în sumă de 3200 de lei lunar.

Verificînd legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele ierarhic inferioare întemeiat au dispus încasarea din contul lui Dorma Iurie în beneficiul Zinaidei Dorma pensia de întreținere pentru copilul minor în sumă bănească fixă, însă eronat au stabilit cuantumul acesteia în mărime de 2000 de lei, din următoarele motive.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform art. 74 din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

În conformitate cu art. 76 din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele unuia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească quantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Quantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Se reține că la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, urmează să se țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.

Totodată, la stabilirea quantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, se ține cont și de dispozițiile art.58 alin.(1) și art.74 alin.(1) din Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Tot aceste dispoziții se conțin și în art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Articolul 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situație de acest fel este reglementată și în art.27 alin.(2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, reglementările menționate arată că, conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

Prin urmare, ținând cont de valoarea minimului de existență, care potrivit informației de la Biroul Național de Statistică al RM, pentru copii cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, constituia în anul 2018 suma de 2031,7 lei (statistica.gov.md), mărimea salariului recurentului, care constituie sumă de 3200 lei lunar, reeșind din prevederile art. 76 Codul familiei, care stabilește că în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit pensia pentru întreținere a copilului minor în sumă bănească fixă.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele ierarhic inferioare eronat au încasat din contul lui Dorma Iurie pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 2000 de lei, or, nu s-a ținut cont de limita posibilității lui, de starea financiară și materială a recurentului Dorma Iurie, care are un salariu fix și alte venituri nu are, prin urmare încasând pensia de întreținere în sumă fixă, mai mult de 50% din salariu de funcție, i se lizează substanțial drepturile și interesele lui.

În circumstanțele expuse, decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani urmează a fi modificate în partea încasării de la Dorma Iurie în beneficiul Zinaidei Dorma a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1300 de lei, precum și în partea încasării taxei de stat de la Dorma Iurie în beneficiul statului, prin micșorarea cuantumului de la 720 de lei până la 468 de lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a modifica decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere și taxei de stat pentru aceasta, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Dorma Iurie.

Se modifică decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, corectată prin încheierea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dorma Zinaida împotriva lui Dorma Iurie cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor, în partea încasării de la Dorma Iurie în

beneficiul Zinaidei Dorma a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 2000 de lei până la 1300 (o mie trei sute) de lei, precum și în partea încasării taxei de stat de la Dorma Iurie în beneficiul statului, prin micșorarea cuantumului de la 720 de lei până la 468 (patru sute șaiszeci și opt) de lei.

În rest, decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, corectată prin încheierea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru